

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy óra 60 K Felévre 340 K
Negyedévre . . . 170 K Egész évre 680 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Einapolták a nemzetgyűlést

Budapest, nov. 23. A nemzetgyűlés mai ülését Gaa! Gaszton elnök 10 óra után néhány perccel nyitotta meg. Mindenekelőtt jelenti, hogy 30-nál több képviselő a Ház összehívását kérte és miután a kérelem a házszabályoknak megfelel, a Házat a mai ülésre összehívta.

Elnök ezután bemutatja a délvidéki kerületekbe megválasztott képviselők megbízó leveleit, amelyet kiadnak az állandó igazoló bizottságnak. Ezután jelenti, hogy a házszabályok értelmében az összehívást kérő képviselők közül *Rassai* Károlyt illeti a szó és

Az ellenzék megindokolja a Ház összehívását

Ezután *Rassai* Károly emelkedett szó-lásra:

— Ami a nemzetgyűlés összehívásának okait illeti, két pontban foglalhatjuk azt össze. Először a nyugatmagyarországi kérdés, másodszor pedig a külpolitikai ügyek.

— Váratlanul ért bennünket az a hír, hogy Bethlen gróf létrehozta a velencei egyezményt. Ezzel a velencei egyezményrel nagy jogfeladás történt. Ausztriában a kancellár szükségesnek látta a tárgyalások minden fázisáról tájékoztatni az illetékes szerveket. Nálunk ezek mellőzésével történt minden. Mind-ezen jelenségeket igen különös szimptomáknak találom. A detronizációs javaslat előtt figyelmeztettük a miniszterelnök urat, hogy nem fog-e az antant ezek után is újabb követelésekkel fellépni.

— A miniszterelnök ur erre azt felelte, hogy mindenesetre ez a javaslat ki fogja elé-gíteni az antantot. A miniszterelnök ur a ja-

Bethlen vállalja a politikai felelősséget

Bethlen István gróf miniszterelnök személyes megtámadtatás címén kért szót.

— Személyes megtámadtatás címén szó-lalok fel — mondta — azért, mert meggyőző-désem szerint a most lemondott kormány nincs hivatva arra, hogy politikai intézkedéseket te-gyen. A kormány lemondott először is azért, mert szükségesnek tartotta ezt a helyzet tel-jes tisztázására. Miután kétségessé vált az, hogy alkalmas-e a kormányzat vezetésére, vagy sem. Egy lemondott kormány politikai irányban nem diktálhat és egyéb politikai disz-kusszióba nem bocsátkozhatik. Nemcsak nálunk, de a világ összes parlamentjében az a szokás,

A velencei egyezményben

Rassai képviselő ur úgy tünteti fel a helyzetet, hogy a kormány abszolút eszközök-kel dolgozik. Azt mondja, hogy három hónap óta nem parlamentárisan kormányoz. Bátor vá-gyok felhívni a képviselő urnak figyelmét arra, hogy a nemzetgyűlés augusztus végéig együtt volt, augusztus végén a Kormányzó leirattal el-napolta egy hónapra és azután a parlament önmagát napolta el. *Rassai* képviselő ur úgy tünteti fel a velencei egyezményt, hogy a kor-mány abban területről mondott volna le. Bo-csánatot kérek, ez a területről való lemondás a trianoni békeszerződésben történt meg, a velencei egyezményben epen területet szerzünk vissza.

A királypucssal kapcsolatban említtettek-re pedig tudomására hozom a tisztelt képviselő urnak, hogy a kormánynak egy ismertetése fog

jelenti, hogy a házszabályok idevonatkozó ren-delkezéseit szigorúan be fogja tartani.

Az elnök jelenti, hogy *Szmrecsányi* György képviselő levelet intézett hozzá, amelyben a multkori sajnálatos incidens miatt megköveti a Házat és kéri, hogy ezt szóban is megtehesse. Elnök azt elrendeli, mire *Szmrecsányi* György a következőket mondja:

Az elnök ur előterjesztéséhez hozzátenni valóm nincs, hanem annak megfelelően van szerencsém a tisztelt Házat ezennel meg-követni.

A Ház ezt tudomásul veszi.

vaslathoz feliratkozott képviselő urakat arra kerte, hogy adjanak el a további vitától.

— A kormány tullepte az antant kíván-ságát, mert az antant negativumot kért, a kor-mány pedig kötelező kijelentést tett, amely a mindenkor nemzetközi megállapodások erejével bír, ez pedig a nemzetközi jog szerint a tör-vény erejénél nagyobb. A trónfosztó törvény 3-ik §-a egyedül a kormányra ruhazza a kez-deményezés jogát. Megállapítható, hogy ez a törvényhozásnak soha nem volt szándékában, egyszerűen csak az volt, hogy a kormány pro-pozíciót tehet erre vonatkozólag.

Elnök ezután az ülést 5 percre felfüg-gesztette.

Szünet után *Rassai* folytatja beszédét és felsorolja azokat a szükséges elintézendő dol-gokat, amelyek sürgőssége elodázhatatlan, kül-önösen a közgazdasági téren. Indítványozza, hogy a nemzetgyűlés napirendjén legyen a kül-és belpolitikai kérdések tárgyalása.

hogy amíg a kormány kinevezésében intézkedés nem történik, addig a parlament nem ülésezik.

— Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a magyar kormány ki akar térni a politikai felelősség alól. Esze ágában sincs. A felelős-ség kérdésének felvetése a parlamenten áll. Méltóztassék erre nézve indítványt tenni. E tekintetben a kormány vállalja a felelősséget. A politikai felelősség fogalma egészen más, mint ahogy azt *Rassai* képviselő ur említette, mert amennyiben a parlament nem osztja a kormány intézkedéseit, abban az esetben le-szavazhatja a kormányt és a kormány köteles levonni a konzekvenciát. (Nagy zaj.)

területet szerzünk vissza

megjelenni, ennél fogva módjában lesz a nem-zetgyűlésnek úgy, mint a külügyi bizottságnak ezzel a kérdéssel foglalkoznia. Az amnesztia kibocsátására vonatkozólag pedig csak annyit válaszolhatok, hogy az a velencei egyezmény-nyel kapcsolatban vált szükségessé, amennyi-ben úgy a magyar, mint az osztrák kormány kööcsönösen kötelezte magát ennek keresztül-vitelére.

Ezután indítványozza, hogy a nemzet-gyűlés összehívását a házelnök a kormánnyal együtt állapítsa meg.

Utána *Rassai* Károly válaszol a minisz-terelnök kijelentéseire s az indítványt term-észetesen nem fogadja el.

Hadházy Zsigmond elfogadja a miniszter-elnök indítványát.

A karlpuccsisták mentelmi ügye

Apponyi Albert gróf: Én is azok közé tartozom, akik a Ház összehívását óhajtották. Ezt azért kívántam, mert alkalmat akartam adni a kormánynak arra, hogy lemondásának ügyét kellő parlamentáris formában jelenthesse be. A Magyar Távirati Iroda még sem lehet az a tényező, amelynek útján a kormány a lemondást megtehesse. A nemzetgyűlés össze-hívásának ez volt a célja és ez már el is ére-tett, amennyiben a mai ülésen a miniszterelnök ur bejelentette a kormány lemondását. Egye-nesen alkotmányos botrány . . .

(Nagy zaj. *Sándor* Pál közbekiált: Lehet, hogy magát fogják lecsukni!)

. . . hogy a nemzetgyűlés több tagja még mindig fogságban van. A mentelmi ügy teljesen független minden kormányválságtól. Ez nem politikai ügy és minden politikai be-folyástól mentesen kell, hogy elintéződjék és szomorú volna, ha ez a tisztán parlamenti bel-ügyi kérdés politikai kérdés terére terelőd-nék át.

— Én úgy voltam értesülve, hogy a mentelmi bizottság jelentése készen van és a mai ülés elő kerül. Amennyiben a mentelmi bizottság jelentése ma nem kerül a nemzet-gyűlés elé, módot akarok nyújtani arra, hogy a holnaputáni ülésen adassék be és hogy rö-gtön tárgyalás alá vétessék. Ezért kérem annak kimondását, hogy a nemzetgyűlés legközelebbi ülését holnap, november 24-én tartsa és amennyiben a mentelmi bizottság beadja jelen-tését, az a házszabályok értelmében rögtön tárgyalás alá vétessék.

A nemzet érdekei fontosabbak a képviselők érdekeinél

Hencz Károly jogilag megalapozott be-szédében elmondja, hogy mindenkor elismerte azokat az alkotmányos szempontokat, amelyek a házszabályok kezelésében a kisebbségek jogait védik. A 30 képviselő által összehívott ülésre semmiféle pozitív intézkedés nincsen téve és a jogi gyakorlat is bizonytalan.

— Ebből a szempontból gróf *Apponyi* Al-bert indítványának kell elsőbbséget adni, de minthogy a kormány lemondott, még sem le-hetnek ezek az ügyek annyira fontosak, hogy tárgyalásuk ne várhatóa addig, amíg az új kormány kinevezve nincsen.

— Ő is azon a nézetben van, hogy a men-telmi jogot minden politikától mentesen kell elbírálni, de nem osztja mindenben *Apponyi* érvelését, mert a mentelmi ügyek mégis össze-függésben állanak a politikával. Itt is a nem-zet létérdekeivel indokolja a kormány intézke-déseit, amelyek még a képviselők érdekeinél is fontosabbak. A kormány lemondott, de ez nem azt jelenti, hogy a kormány nem felelős té-nyeiért. Igenis politikailag felelős. De most ennek a felelősségrevonásnak nem volna ér-telme, mert a felelősségrevonás konzekven-ciója tulajdonképpen a kormány lemondása, ami úgy is bekövetkezett.

Méltányolja a miniszterelnök álláspontját és kéri, hogy fogadják el és mindaddig ne tartson ülést a nemzetgyűlés, amíg az új kor-mány kinevezve nincs.

Szildgyi Lajos csatlakozik *Apponyi* indít-ványához, ugyszintén *Rassai*, aki visszavonja napirendi indítványát.

A nemzetgyűlés többsége Bethlen mellett

Gadl Gaszton elnök ezután felteszi a kérdést, hogy a nemzetgyűlés a két indítvány közül melyiket fogadja el, Apponyiét, vagy Hadházy Zsigmondét.

A kereszténypárt legnagyobb része, a disszidensek és az ellenzék nagy része Apponyi indítványa mellett szavaz, de az ellenpróba alkalmával kiderült, hogy kisebbségben vannak, így tehát a nemzetgyűlés többsége a Hadházy-féle indítványt fogadta el.

Vértes Vilmos: A nemzetgyűlés november 6-iki ülésén Benkő és Szmracsányi képviselők afféjával kapcsolatosan Benkő Gábor képviselő mentelmi jogának megsértését jelentem be. Hogy a parlamentben többé ilyen eset elő ne fordulhasson, amely annak méltóságát csökkenthetné, kérem a nemzetgyűlést, hogy vizsgálta meg Benkő képviselő mentelmi ügyét és amennyiben az súlyosan megsértetett, utasítsa a mentelmi bizottság elé az ügyet.

Ezután Szmracsányi György kért szót és kijelenti, hogy tekintettel arra, hogy ő a nemzetgyűléstől már bocsánatot kért, ez ügyben nem akar további nyilatkozatokba bocsátkozni. Somogyi István felhívja a házelnök figyelmét arra, hogy a legutóbbi ülésen a király méltóságát és a parlament tekintélyét egyaránt sértő kifejezések hangzottak el, amelyek tekintetében az elnök részéről eddig nem történt intézkedés.

Gadl Gaszton elnök nem érzi magát hivottottnak arra, hogy Bottlik József helyett az intézkedéseket megtegye.

Mózer Ernő, a külügyi bizottság előadója a külügyi bizottság határozati jelentését terjeszti a Ház elé.

Az elnök az ülést ezután 10 percre felfüggesztette.

A cenzura, Benes és a földreform

Kenéz Béla alelnök nyitotta meg szünet után az ülést, amikor áttértek az interpellációkra.

Első interpelláló Rassai Károly, aki egy fővárosi időszaki szaklap engedélye tárgyában interpellálta meg a belügyminisztert.

Az interpellációt kiadják a belügyminiszternek.

Drozdy Győző a sajtó-cenzura ügyében intéz interpellációt az összkormányhoz. Tármadja a Tomcsányi-féle sajtónovellát és a sajtótájékoztató bizottságot. Amikor ugyanazok a cikkek egyes lapokban megjelenhetnek, ugyanakkor azokat a cikkeket más lapokból törlik. A cenzurának egyenlő elbánásban kell részesítenie az összes lapokat és ha már van cenzura, annak csupán az legyen a jogköre, hogy megakadályozza mindenféle izgatásra és rendbontásra irányuló cikk megjelenését.

Az interpellációt kiadták az összkormányban.

Friedrich István Benes cseh miniszterelnök és külügyminiszter legutóbbi beszédét teszi szóvá és kijelenti, hogy a beavatkozást nem lehet kritika nélkül hagyni. Interpellációjában, amelyet a külügyminiszterhez intéz, kérdi, hajlandó-e a külügyminiszter a nemzetgyűlést felvilágosítani Benes külügyminiszter beszédének háttéréről és hajlandó-e Benes vakmerő beavatkozását diplomáciai úton vizszoztasítani.

Az interpellációt kiadják a külügyminiszternek.

Kerekes Mihály interpellál a földbirtok-reform ügyében. Kérdi, van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy egyes földbirtokosok mesterségesen huzzák a földbirtok-reform végrehajtását.

Az interpellációt kiadják a miniszterelnöknek és ezzel az ülést háromnegyed 3 órakor ért véget.

Általános sztrájk Triesztben

Trieszt, nov. 23. Az általános sztrájk egyre jobban terjed. A hajóépítőművek és valamennyi nagy ipari vállalat egész munkássága sztrájkol. A gáz és villamosművek munkásai szintén sztrájkolnak úgy, hogy a város világítás és elektromos áram nélkül van.

A pártok többsége akarja az egységes pártot

Budapest, november 23. A nemzetgyűlés folyosóján olyan hírek terjedtek el, mintha a mentelmi bizottság tegnapi állásfoglalásának folyamatként több nemzetgyűlési képviselő, köztük Pallavicini örgróf, Lingauer Albin és Szmracsányi Gy. letartóztatására is sor kerülhet.

Illetékes helyen felhatalmazták a Magyar Távirati Irodát annak a kijelentésére, hogy ez a híresztelés nem egyéb tendenciózus rossz-akaratu ugratásnál és tipikus megnyilatkozása a felelőtlen és a zavarosban halászni akaró rémhírterjesztésnek.

Ma már kétségtelenül megállapítható, hogy Bethlen grófnak az egységes kormány-párt megalakulására irányuló munkálatai a leg-rövidebb idő alatt befejeződnek és a hét végére ezen az alapon megtörténhetik az új kormány kinevezése is.

A miniszterelnök designálása után első-sorban a pártvezérekkel fog tárgyalni és megismerteti velük az egységes kormányzó-párt programját. Kétségtelen, hogy a kormányzó-pártok többsége akarja az egységes kormányzó-

pártot, mert ezt bizonyítja a nemzetgyűlés mai ülése, amikor a napirend indítvány feletti vitában a kisgazdapárt, a kereszténypárt nagy része és a disszidensek együtt szavaztak. Ebből a szavazásból megállapítható, hogy kik lesznek azok, akik nem mennek együtt Bethlen gróffal. Személyi kérdéseket nem helyeznek előtérbe, legfeljebb bizalmi embereiket akarja a két párt az államtitkársági állásokban elhelyezni a miniszteri liszta összeállításánál azonban nem fognak akadályokat támasztani. Megállapítható az is, hogy vannak, akik eleve magukévá tették Bethlen minden kívánságát, így a Rubinek-eso-párt tagjai. A kereszténypárt általában szintén kívánja az egységes kormányzó-pártot, egyrésze azonban fentartás nélkül nem akar belemenni az egységes pártba és kívánságai-akat a következőkben foglalták össze: 1. Az új párt nem fog osztályérdekeket és osztályuralmat szolgálni. 2. Feltétlen érvényt szerez a jog-rendnek. 3. A szélsőségeket kikapcsolják.

A disszidensek fentartás nélkül csatlakoznak az egységes pártához.

Bethlennek pártszövetséget kellene létrehoznia

A kisgazdapárt ma este nagyváradi Szabó István elnöklésével bizalmas megbeszélés során foglalkozott a politikai helyzettel. A megbeszélésen elsőnek nagyváradi Szabó István szólalt fel, aki kijelentette, hogy semmi körülmények között nem megy bele abba, hogy a kisgazdapártot elszűssék. Kijelentette, hogy vele még nem tárgyalt senki, de ha tárgyalni fog, csak olyan megoldásba megy bele, amelyben a

kisgazdapárt programja és jellege kidomborodik.

Utána Kovács J. István szólalt fel, aki kifejtette, hogy Bethlen Istvánnak zászlót kellene bontania és a pártokat pártszövetség létesítésére kellene felhívnia. Ha ez nem sikerül, akkor fel kell oszlatni a nemzetgyűlést, mert ő úgy látja, hogy a kisgazdapárt a választásokból abszolút többséggel kerülne ki.

A reformokat végre kell hajtani

Rubinek István a pártegység mellett foglalt állást még pedig első-sorban azért, mert a nemzetgyűlés alkotmányozó gyűlés, amely egy bizonyos program megvalósítására jött össze. Mindaddig, amíg ezt a programot a nemzetgyűlés nem valósítja meg, addig tagjai a történelem előtt felelősek az el nem végzett munkáért. Ahhoz pedig, hogy a munkát elvégezhessék, szükséges egy olyan pártnak a létesítése, amely ennek a munkaprogramnak elvégzését lehetővé teszi.

Ma a helyzet az, hogy a nemzetgyűlés munkaképtelen.

Véleménye szerint még a pártszövetség sem volna alkalmas arra, hogy ennek a munkának az elvégzését lehetővé tegye, mert a helyzet különösen a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjában az, hogy a Keresztény Nem-

zeti Egyesülés Pártja egységesen nem tudna belépni a pártszövetségbe. Meg kell tehát a lehetőségét találni annak, hogy olyan pártba lépjenek be, amelyben az ő programjuk is bizonyos tekintetben érvényesül. Az egységes-párt létesítését azért tartja szükségesnek, mert a választójog reformját a nemzetgyűlésnek meg kell csinálnia.

A nemzetgyűlés feloszlatása esetén a legszélsőségesebb demagógiát vinnék be a választási küzdelembe és azok nem érvényesülhének, akik ilyen eszközzel nem tudnak dolgozni. A második ok a közigazgatási reform, a harmadik a főrendiház reformja, melyet okvetlenül meg kell valósítani a nemzetgyűlésnek, minthogy a régi főrendiház a mai demokratikus és nemzeti követelményeknek nem felel meg.

A kisgazdapárt nem adhatja fel nemzeti és demokratikus programját

Berky Gyula összehasonlítást tesz a jelenlegi és az 1918. novemberi állapotok közt. Bethlen Istvánt Tisza Istvánnal hasonlította össze és úgy állította be a helyzetet, hogyha Bethlen István köré nem csoportosul pártszövetségbe olyan többség, amely a nemzetgyűlés munkáját lehetővé teszi, akkor bekövetkezhetik az az állapot, amely 1918-ban bekövetkezett, t. i. az általános balfelé tolodás. Hangoztatta, azt, hogy a párt nemzeti és demokratikus programját semmi körülmények

között nem adhatja fel, mert az elkövetkezendő választásokon ezen programjával feltétlenül többséget tud szerezni.

Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter az egységes párt mellett foglalt a leghatározottabban állást.

Csukás Endre szintén az egységespárt feltétlen hívének mondotta magát és a szélsőségek ellen a közéletet ajánlotta. Nyilvánvaló, hogy nem működhetünk azokkal, akik Apponyi Albert deklarációját aláírták.

Egységes frontot a karlisták ellen

Sréter István rámutatott arra, hogy a királykérdés aktái még nincsenek lezárva. Minden pártalakítást és kormányvállalkozást egyes-egyedül ebből a szempontból kell nézni, mert kívánatos, hogy az egységesen tömörülő karlistákkal szemben a szabadkirályválasztóknak egységes frontja alakuljon ki. Ebből a szempontból híve a megalakítandó egységespártnak.

Dömötör Mihály szóváltette, hogy a detronizációs törvény következményeit minden oldalán, így a hadsereg és a diplomácia téren is kárthatatlan szigorúsággal végre kell hajtani, mert lehetetlenség, hogy azok, akik a nemzet pénzéből, mint katonák, vagy mint diplomaták működnek, más álláspontot képviseljenek, mint a nemzetnek immár törvényerőre emelt akaratát.

Csontos Imre kijelentette, hogy a párt-nak semmi keresnivalója nincs azokkal, akik a mentelmi bizottságban is megmutatták, hogy

mennyire ellenkező álláspontot képviselnek. Inkább maradjunk kisgazdák kevesen, önma-gunk, — mondotta — semhogy a nép esalat-kozzék bennünk. Mi szívesen állítjuk élünk-re az intelligenciát, de csak azokat, akik meg-értik a magyar nép lelkének vágyait és akaratát.

Végül nagyváradi Szabó István szólalt fel és kérte a képviselőket, hogy maradjanak a fővárosban, mert a most meginduló politikai tárgyalásoknál mindig szükség lehet rájuk. A legutóbbi értekezleten 15 tagu bizottságot választottak, amely a kormánnyal a politikai tárgyalásokat folytatja. Ez a bizottság van hiv-atva most is a tárgyalásokat folytatni.

Tallian Béla meghalt. Szegedről jelentik: Tallian Béla báró, az első Tiszakor-mány volt földmívelésügyi minisztere ma reg-gel Kis-zomborban 72 éves korában hirtelen meghalt.

NAPI HIREK

A kirakati keresztyén,

az auslags-gój természetrajzát már bemutattuk a rovatban. Szánalomra és megvetésre méltó szerepüket már ismertettük. Egész iskolát teremtettek már ezek, akik a „szerepet és megértés” bő malaclopó köpenyge alatt szorítják dobogó keblükre a zsidót, csak azért, hogy a kurzusnak csufolt keresztyén-nemzeti irányzatot öklelhessenek egyet

Egy kirívó példányt szemlélhetünk egy liberális (magyarul: zsidó) pesti lap hasábjain, aki levelet intéz a szerkesztőséghez abból az alkalomból, hogy egy hevesmegyei kis faluban elhalt zsidó boltos temetésén bucsuztatót mondott a katolikus plébános.

Arról a szeretetről zeng émelítő tirádákat hisztérikus vonaglásban, ami annak az igénytelen zsidó kereskedőnek a szivéből, lelkéből kiárad, akiről különben nem tud egyebet, mint azt, amit ujságban olvasott, hogy t. i. katolikus pap bucsuztatta. Egekig magasztalja hatalmas és mérhetetlen, fenséges felebaráti szeretetét, hogy a sorok közé elhinthesse a „rideg-lelkű gyönyörökért, mámorokért, egyéni érdekért szomjuhozó, keresztyének, a keresztyén-nemzeti gondolat diadaláért küzdők elleni gyűlöletét.

Csodálatos, hogy a magát katolikusnak nevező levélíró milyen ragyogó és specialisan keresztyéni tulajdonságokkal ruházza fel az általa nem is ösmert zsidó boltost s nem akarja észrevenni, hogy az egész történetében dicséretet a felekezetiességen csakugyan kétségtelenül felülemelkedő keresztyén pap érdemel, aki a kis zsidó temetésén való szereplésével mindazon szép tulajdonságoknak beszédes bizonyítékát adta, amiket ő az ismeretlen zsidóban dicsérik-dákban magasztal.

Nem keresztyén katolikus ön, levélíró ur, hanem zsidó vigéc. Egy a sok ezer közül

Kinevezés. Miskolczy Lajos főispán Talméry Ernő dr ny. tüzérfőhadnagyot díjtalan közigazgatási gyakornokká kinevezte.

A megyei virilisek. Hajdúvármegye főjegyzői hivatalában már elkészítették a megyei virilisták névjegyzékét. Az érdekes névsorban értesülésünk szerint aránylag szép számmal vannak az idegen és újdonsült gazdák képviselve.

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés. Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága holnap délután 4 órakor dr Vargha Elemér tb. főjegyző elnöklete alatt ülést tart. Az ülés tárgysorozatán több városi ügy szerepel, melyet a legközelebbi közgyűlésre készítenek elő.

A helyközi forgalom javítása. A MÁV. debreceni üzletvezetőse átiratot intézett Debrecen város tanácsához, amelyben arról értesítette a tanácsot, hogy a Debrecen—Hajdunánás, Debrecen—Füzesabony, Debrecen—Sáránd—Derecske közötti vonalon a forgalom javítása érdekében kismozdonyos járatokat akar beállítani. Az átiratból kifolyólag ma délelőtt 9 órakor a város háza tanácstermében értekezlet lesz a MÁV., a tanács, a vármegyei törvényhatósági bizottság, az iparkamarák és ipartestület kiküldötteinek részvételével.

Az italmérési törvény. Budapestről jelentik: A hivatalos lap csütörtöki száma közli a kereskedelemügyi miniszter rendeletét, amelylyel az állami italmérési jövedékről szóló törvénynek az ipart, kereskedést érintő rendelkezései végrehajtásáról intézkedik.

Olcsó fűtőanyag!!!

Minden más tüzelőanyagnál olcsóbb és azonnal szállítható **garantált 5000 kalóriás**

Brikett valamint Kokszt

minden mennyiségben. Gyárak, műhelyek, háztartások céljaira minden esetben bevált. Kazánok, gőzgépek fűtésére kiválóan alkalmas.

Megrendelhető:

HUNGARIA kocszavállalatnál

KOHUTH SÁNDOR és TÁRSAI DEBRECZEN, Szt. Anna u. 29.

Kilencvenegyezer koronás lopás

Egy joghallgató a tettes

Egyik helybeli, Piac-utca 3. szám alatt lakó ügyvéd feljelentést tett a rendőrségen, hogy az irodájában levő Wertheim-szekrényéből valaki állandóan kisebb-nagyobb pénzeszeget tulajdonít el. Gyanúja az „ügyvédbojtárja”, Tóth Géza I. éves joghallgató ellen irányult.

A feljelentés alapján a rendőrség Nagy László detektívvel bízta meg a lopás kiderítésével, aki az ügyvéddel együtt furfangos haditervet eszelt ki. Nevezetesen az ügyvéd úgy tesz, mintha vidékre utaznék, hogy a segéd egyedül maradhasson az irodában. Előzőleg azonban a Wertheim-szekrény kilincsére belülről egy vörös festéssel megtöltött üveget helyeztek, úgy, hogy ha valaki kinyitja a pénzszekrény ajtaját, a vörös festék kiömlik s ott marad az áruló nyom.

Másnap a terv megvalósításához láttak. Az ügyvéd tudára adta segédjének, hogy Hadháza utazik, de valójában az előszoba üvegajtója mögött rejtőzött el a detektívvel együtt. A fiatal ember beugrott a csapdába.

Amint magára maradt, álkulccsal kinyitotta a Wertheim-szekrényt. Mikor az ajtót

kinyitotta, a vörös festék a padlóra ömlött. A joghallgató azonban ennek ellenére belenyúlt a pénzszekrénybe s magához vett 91 ezer 106 koronát. Az üveget újra megtöltötte festéssel s visszatette a szekrénybe. A detektív és az ügyvéd az üvegajtón keresztül mindent végig néztek s mikor a fiu az álkulcsot a kályhába dobta, az ügyvéd attól tartva, hogy segédje, minthogy a vörös festék elárulta a lopást, bosszúból a pénzt is a tűzbe dobja, beakart hatolni a szobába.

A szobát azonban előzőleg magára zárta a joghallgató, úgy, hogy álkulccsal kellett kinyitni s csak azután tudtak a szobába jutni. A vizsgálat alig pár percig tartott. A detektív az összes ellopott pénzt megtalálta a joghallgató zsebében, aki nem is tagadta a lopást. Védelmére azt hozta fel, hogy havi 800 koronából nem tudott megélni.

A magáról megfélemedezett fiatal embert a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte. A detektívek előtt a fiu kijelentette, hogy tényleg a tűzbe akarta dobni az ezreseket, így pusztán szerencse, hogy idejekorán sikerült azt megakadályozni.

Eljegyzések. A tegnapi nap folyamán a következő eljegyzéseket jelentették be az anyakönyvi hivatalban. Dobai János—Nagy Erzsébettel, Farkas Mór—Steiner Rózával, Erdélyi Béla—Rosenfeld Szerénával.

Pótvétel. Legutóbb az a hír terjedt el a városban, hogy az új szántásokon a vetés állítólag nem sikerült. A központi járás egyik szolgabirájától nyert értesülésünk szerint a hírrel szemben loszögezhetjük azt, hogy a megye központi járásának egyes területein sok helyütt a vetés ugyan nem kelt ki, de az ilyen helyeken pótvetéseket eszközöltek. Általánosságban azonban a jövő évi termésviszonyok meglehetősen jónak ígérkeznek.

A magyarok legrégebb nyugati említése. Gombocz Zoltán, a budapesti egyetem kitűnő és európai műveltségű nyelvésztanára — amint a Nyelvtudományi Társaságban tartott felolvasásából tudjuk — felfedezte, hogy a magyarság legrégebb nyugati említése Nagy Alfréd angol királynak Orocius fordításában fordul elő, Hungerte néven. Ez pedig a IX. század végére esett.

A vörhenyjárvány. Jól értesült helyről nyert értesülésünk alapján közölhetjük, hogy a főorvos legutóbb azt jelentette a h. polgármesternek, hogy az utóbbi napokban mintha megcsappant volna a vörheny megbetegedések száma. Ez azonban a város lakosai körében nem elég ok a vérmes remények táplálására, mert hiszen a vörheny a meglepetések betegsége. A járvány kórház nem nyílt meg még most sem és értesülésünk szerint talán most már meg sem nyílik. Ugyanis az eddigi megbetegedetteket sikerült elhelyezni az egyetemi klinikákon.

Befejeződött a községi közigazgatási tanfolyam. Mint annak idején jeleztük, a miniszter rendelete folytán Debrecen városban községi közigazgatási tanfolyamot állítottak fel. Ez a tanfolyam most befejeződött s a vizsgálatok e hó 23-án megkezdődtek. A vizsgálatok közel egy hétig fognak tartani, míg a képesítő vizsgák még december első felében befejeződnek. A tanfolyamot körülbelül 100 községi és köri segédjegyző hallgatta.

Zárt és bizalmas. Debrecen város tanácsa tegnap délelőtt 11 órakor zárt és bizalmas ügyben tárgyalt. Tegnap délután egy lap ebből kifolyólag olyan hírt adott közre, mely szerint a város világitását zavar fenyegetné. Az egészről az az igazság, hogy a legutóbbi karlista puccs miatt a csehek nem engedték behozni a Magyarországnak szóló porosz kőszén rakományt s így az utóbbi napok alatt a rendszeres szállítmányok elmaradtak. Hír szerint azonban a szénszállítmányok zavartalan lebonyolítása érdekében a magyar kormány részéről már megfelelő intézkedés történt.

Legkedvesebb és legszebb karácsonyi ajándék egy fénykép Kozmann és Társa műterméből, Piac-utca 44.

Kedves Szerkesztő ur, bocsásson meg hogy már szinte állandó vendég lettem s napról-napra el-el sirom panaszaimat, de mit tegyek, jobban esik az embernek, ha valakinek kiöntheti szíve bánatját. S nem tudom, más is úgy van e, de nekem igen sok a panaszom.

Kedves Szerkesztő Ur! Van nekünk egy jámbor, falusi asszonyunk, aki a tejet hordja hozzánk, olyan igénytelen parasztasszonyka, mint aki kettőig sem tud olvasni. A nyáron 8 koronáért adta a tej literjét. Jött egy szomorú, esős szeptemberi nap s talán érezte, hogy itt az ősz, mert felemelte a tej árát 10 koronára. Pár napig tartott ez csupán, mire a nap újra kisütött, már 12 koronáért mérte a felhígított tejet. S jött a szomorú november, mikor egy hétig egyfolytában esett az eső, mi történik, Kedves Szerkesztő ur: a jámbor vidéki asszony röviden, de annál világosabban kijelenti, mátol kezdve 14 korona a tej. S mit lehettem, tisztelettel tudomásul vettem.

Kedves Szerkesztő Ur! Valamelyik nap beállit hozzám — óh, nem a parasztasszony, hanem a lánya s igéző mosoly kíséretében jelent be, hogy 16 koronára emelkedett a tej literje. De azért csak legyek nyugodt, holnapután már 18 korona lesz, azonban nincs kizárva, hogy 20.

Kedves Szerkesztő Ur! Ez eddig — nehezen bár, de mondjuk — rendben van. De mit szólna Kedves Szerkesztő ur, mondjuk például a nemes város, vagy maga az állam, ha egyik nap beállitana a hivatali főnökéhez valamelyik éhenkórász alkalmazott s kijelentené, hogy tekintettel arra, hogy a tej literje 5 koronával emelkedett, ez egy hónapban 150 korona, a tojás ára 6 koronával emelkedett, ez is egy hónapban 180 korona és így tovább, — tisztelettel kérem tehát a fizetésemnek ennyivel és ennyivel való emelését. Mit szól ehhez Kedves Szerkesztő Ur? Tisztelettel egy nyárs-polgár, aki haragszik a tehénre és tyukra.

Szabad kivitel tárgya a tarhonyá. Miután többen tarhonyakiviteli engedélyért folyamodtak az illetékes hatóságokhoz, közöljük, hogy a nullás listából gyártott kész tészta-neműek jelenleg szabad kivitel tárgyai.

Tilos az eperfákat kivágni. A földművelésügyi miniszterium rendelete értelmében a hatóságok azokat a nagyfontosságú gazdasági érdekeket szem előtt tartva, melyek a selyemhernyótenyésztés ügyének felkarolásához fűződnek, elrendeli, hogy a közutakon, tereken és utcákon az eperfák kivágása tilos. A rendelet ellen vétők szigorúan meg lesznek büntetve.

Reinke Anatómia, Toldt-atlasz magyar kiadás, Liebermann-Chémia és minden orvosi egyetemi tankönyv kapható Csáthy Ferenc m. kir. Tisza István-tudományegyetemi könyvkereskedésében, Piac-utca 8. sz.

Husfűstölés pontosan és kifogástalanul Zöldfa-utca 3. sz. alatt.

A turáni eszme terjesztése. A Magyar Turán Szövetség azon célból, hogy a testvéreikkel való összeköttetést minél közvetlenebbé tegye, turáni levelezőtársaság szervezését határozta el. A társaság rendkívül értékes szerve lesz mindazoknak, akik a testvéremzetek tudományos, művészeti, néprajzi, gazdasági, vagy egyéb viszonyai iránt érdeklődnek, vagy akik bélyegeket, levelezőlapokat szándékoznak küldeni a turáni államokba. A szövetség félveként külön kiadványban fogja közölni azok névsorát, akik a levelezésben részt óhajtanak venni. A szövetség felkéri mindazokat, akik az ügy iránt érdeklődnek, hogy szíveskedjenek a következő adatokat közölni *Pécs* Aladár főreáliskolai igazgatóval (Budapest, VI. ker. Bulyovszky-u. 26.) pontos nevét, foglalkozását, vagy állását, lakcímét, hogy minő vonatkozások érdeklí, minő tárgyakat, vagy levelezőlapokat óhajt küldeni és végül, hogy milyen nyelven óhajt levelezni. A szövetség a belépő tagoktól évi 50 korona beküldését kéri. — A főiskolai hallgatók, vagy egyéb tanulók szegénység alapján ez alól is felmentést nyerhetnek. A szövetség egyúttal az összes testvérepek sajtóját felkérte az eszme támogatására.

Házasságkötések. Az elmúlt két nap a következő házasságok kötötték meg az anyakönyvi hivatalban: Koltai Sándor banktisztviselő—Csiba Erzsébettel, Balázs Ferenc közműves segéd—Katonai Rózával, Gruber Árpád építési tisztviselő—Sári Juliánával, Lipin Timofej asztalos—Ryfiak Annával, dr. Leveles Imre ügyvéd—Glück Máriaival, Kóds Sándor postai távirtda felelős—Margóczy Valériával, Horváth Imre földmives—Csige Eszterrel, Alföldi András földmives—Sass Lidiával, Balázs Mihály vonatkísérő—Krausz Erzsébettel, Kónya Gábor földmives—Csukás Irmával, Bahlermann Frigyes m. kir. hadnagy—irmay Kajdassy Magdolnával

Letartóztatott kommunista. Prágából jelentik: A „Csasz” szerint tegnap Prágában letartóztatott *Alpári* magyar kommunistát, a harmadik internacionale exponensét. — Hír szerint *Alpári* fontos közleményeket hozott Moszkvából.

Megkezdődött a nagy SZÖRME VÁSÁR!

U. m. bőrkabát, szörme- és gazdasz-kabát hosszú letelező s. inas téli kabát, legdivatosabb férfi, fin és gyermekruhákat és vásárolhat legolcsóbb szabott árak mellett vásárolhat

BERŐ ERNŐNÉL DEBRECEN Piac-u. 69
(Megyeházzal szemben)

A tőzsde Magyar korona: 57 1/2.

A mai tőzsde kellemes hangulattal nyitott, azonban a tőzsdei későbbi folyamán a pénzügynek olyan jelei mutatkoztak, amelyekre az összes piacokon nagy üzletlenség volt érzés. A papirokat a kullisz kivételével alig lehetett elhelyezni és az eladók voltak túlsúlyban. Ez az irányzat eltartott a déli órákig, amíg újra váriási kedv kerekedett felül és különösen a bányapiacra a Magyar általános köszönet, a vegyespiacra pedig Koburgot vásárolták. Ennek a két papirnak forgalma némi élénkséget vitt a piacra. Különben az üzletlenség a kullisra is ki volt terjedve, de azért élénken vásárolták nagy tételekbe a Rimát. A piac többi értékét az Osztrák hitel és Magyar Hitel kivételével ellanygult. Salgóban csak egy kötés jött létre 6900 az árfolyamon. — A többi piac nagyon esendős volt. A malompiacra némi élénkség mutatkozott Hungária malomban. A vegyespiacra Bárdit és Baróti szeszt emelkedő árfolyamok mellett költözték. Emelkedett még a Cukoripar is.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 2170, Osztrák hitel 1260, Angol-Magyar 790, Leszámláló bank 745, Magyar-Olasz 320, Jelz hitelbank 230, Hazai bank 650, Salgó 6925, Rimamurányi 3550, Közúti 1195, Déli vasút 1440, Államvasút 3875, Keresk. bank 7750, Általános takarékpénztár 970, Pesti hazai 24500, Borsod miskolci 3925, Concordia 2410, Budapesti gőz. 6850, Gizella 2800, Hungária 4000, Viktória 13300, Beocsini 7800, Kohó 6000. Általános közszén 13200, Uríkai

nyi 7450, Adria 8850, Atlantic 3450, Levante 8100, Trust 2410, Gans Danubius 34000, Ganz villamos 6900, Lipták 570, Magy. ac 1 3150, Schlick 1275, Wörner 770, Brassói 4400, Izzó 6450, Spodium 3175, Hazai faterm. 6900, Klótid 4200, Erdő 1210, Nasic 22250, Neuschl Licht. 945, Orsz. fa 1805, Telefon 4975.

Valuták.

A valutapiacra az irányzat különösen nyitósor nagyon tartózkodó volt, amely főleg a zürichi koronajegyzés hatásának tulajdonítható. A márkát lefelé menő tendenciával adták. Lányha volt az osztrák korona és általában a nemesebb valuták kivételével az összes értékek fár pontos árszűzességet szenvedtek. Dollár 922-ről 930-ra emelkedett. A kifizetések piacán Bukarestet és Prágát is keresztek.

Napoleon 3125—3155, Angol font 3710—3750, Dollár 910—925, Francia frank 6550—6650, Márka 360—75, Lira 3750—3760, Osztrák kor. 14—15—Rubel 5500—5700, Lei 630—650, Sokol 950 960, Svájci frank 17550—17650, Korona dinár 1130—160, Lengyel marka 27—28—.

Ülőzsde. Mérésüket forgalom mellett az érdeklődés a Rima és Koburg-felé fordult, Koburg 3000, Rima 3500 és néhány kötés volt még Lichtigben 840—45.

Dollár 916—18, Napoleon 3140—145, osztrák ezres 14, 10 ezres 14, lei 644, szokol 958, marka 369—70, lira 3800, franciá frank 67, sv. frank 175, angol font 3725, dinár 1150.

Ezüst korona 88 és fél, forint 100—102, Zürich zárttőzsde Berin 190—, Holland 187, Newyork 531, London 2119, Páris 3765, Milánó 2185, Prága 560, Budapest 57 1/2, Zágráb 170, Bukarest 342, Varsó 15, Bécs 0'17, Osztrák bélyegzett 12.

A tisztviselők tüzelőanyaga. A hivatalos lap tegnapi száma közli a miniszterelnök rendeletét, amelyben intézkedik, hogy a közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak, akik a részükre engedélyezett tüzfát és szén 1921. január 1-től aug. 31-ig terjedő 8 hónapra nem kapták meg, hogy a fa, illetve szén ellenértékül készpénz megterítést kapjanak.

Csehország a monarchista propaganda ellen. Prágából jelentik: A kormány a monarchista propaganda ellen törvényjavaslatot készít elő. A törvényjavaslat a felsorolt büntetéseken kívül a vagyonelkobzást is elrendeli.

Halálosok. Nyíri János ref. 80 éves, Domokos Gyula ref. 22 hónapos, Máté Balázs ref. 2 éves, Szabó József ref. 59 éves, Nagy István ref. 15 hónapos, Püspök Imréné Szatmári Jánosné 70 éves, Balog Eszter ref. 50 éves, Bencze Mária ref. 36 éves, Öz Pálné Szilvási Juhanna 43 éves, Nagy Tibor ref. 10 hónapos, Cibere Barna bérkocsissegéd ref. 24 éves, Tóth Klára r. kath. 55 éves, Jari Ferenc r. kath. 1 napos, Jori Antal r. kath. 1 napos, Dobó Ilona ref. 3 éves, Balogh Irén r. kath. 1 hónapos, Kozma Mária r. kath. 1 hónapos, Freindenfeld Ferencné r. kath. 22 éves, Jurdész Róza r. kath. 10 éves, Ori János ref. 5 napos.

SPORT

A MASZ intézőbizottságának ülése. A MASZ keleti kerületének intéző bizottsága f. évi november hó 30-ikán szerdán este nyolc órakor *Zöld József* városi tb. tanácsnok, ker. elnök hivatali helyiségében (Piac-u. 9. emelet) ülést tart.

Tárgyak: Mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése. Rekordbejelentések. Egyletek felszólítása részesedés befizetésére. Move vándordíj óvása. DTE (Keresk. Csarnok) vándordíj alapítólevele. MASZ fegyelmi szabályzata. Indítványok.

Művészet

Dr Bessenyei Fábry Irma zongoraestélye ma este fél 8 órakor lesz a városi zeneiskola dísztermében. A kitűnő művésznő, akinek elmélyedő és finom játéka mindenkor művészi élmény, a műsora szereplő zenei nagyságok legjellemzőbb darabjait fogja interpretálni. Az estély műsora, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, a következő:

1. *Beethoven*: Sonata F-moll Allegro assai — Andante con moto — Allegro ma non troppo.
2. *Brahms*: Intermezzo Cis-moll. 3. *Mozart*: Sonata A-dur. 4. *Liszt*: Polonaise E-dur. Hely-árak a vigalmi adóval: I. rendű ülőhely 40 K, II. rendű ülőhely 35 K, állóhely 23 K. Jegyek *Osáthy* könyvkereskedésében és hangversenyirodájában (Piac-u. 8.) válthatók és este a pénztárnál.

SZÍNHÁZ.

Petrovich Szeliszlav főszereplésével a *Veszélyben* a Pokol című 6 felvonásos Star sláger filmet mutatja be ma az Apollo. Jegyelővétel.

Az Apolloban a Veszélyben a Pokol előadásainál meggyőződhetik róla, hogy nem olyan fekete az ördög, mint amilyenek festik, 5, 7 és 9 kor.

Vabanque. Az *Uránia* tegnapi pompás műsora után ma ismét egy elsőrangú szép és modern társadalmi drámát mutat be. „Vabanque” egy izgalmas turfi történet 6 felvonásban, melyben a főszerepet Charles Willy Kaiser és Edith Meller híres művészpár játssza. Azonkívül ismét egy igen mulatságos orángutáng film lesz kiegészítésül. „Jimbo, mint hadiönkéntes.” Kezdeté 5, 7 és 9-től. Rendes helyárák. Utalványok érvényesek.

„A Stambuli szűz” az idény legszebb amerikai film szenzációja 7 felvonásban. Priscilla Deannal a főszerepben! Jön!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Forgács István
Művészeti
Közönség-u.

Orvosi
rendelőbe alkalmas, elegáns bator eladó Bethlen-utca 4.

Bélyeggyűjtemény és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 27.
Telefon 1385.

Bika előtt
két vagon káposzta 700 koronájával azonnal eladó.

Debreczeni Gazdak Bankja részvénytársaság. Kossuth-u. 17. Kölesbűnket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbead (safe deposit) páncélszekereket. Takarékpénztár és bankügyeket minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Karpiós
menekült, házaknál legjobban, legolcsóbban dolgozik. Zselezny. Nyulask. Barak.

DEBRECENI

Kalapgyár

SZILLÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek

Piac-u. 63. sz.

Terménytőzsde.

Buzában és rozsban az árak ismét kissé lemorzsolódtak. Takarmány és sörarpa ismét üzletlenség voltak. A vidéki malmok vásároltak kenyérmagvakat, de a budapesti malmok tartózkodóak voltak.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2540—2575, fehérmegyei 2535—2565, pestmegyei 2535—2565, rozs 1700—715, takarmány árpa 1850—1900, sörarpa 1925—975, zab 1675—700, tengeri 2100—130, köles 1800—870, repce 30—32, Korpa 1080—100.

Előfordult kötések: Buza 2 vagon 2625 ab állomás, két vagon 2550 ab állomás, 2 vagon 2575 budapesti par. rozs egy vagon 1680 budapesti paritással, árpa egy vagon 1859 ab Budapest, köles egy vagon 1850 ab Budapest, korpa egy vagon 1100 ab Budapest.

A liszt és örlemények piacán 0 liszt 42. Sertésjelenés. Zárt vásári maradvány 409, érkezett 134, eladott 25. Szabadvásári maradvány 3500 sertés. Érkezett 65 sertés. Eladott 30 sertés. Árak: I. zsírsertés fiatal közép 80—103, könnyű 70—87.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat ezüstöt legolcsóbban és legdrágábban vészt

Simon György DEBRECEN Kossuth-u. 11.

Közszállítási, reverenda-, intézeti és liberia

posztókstruxok

nagy választékban, különlegességek

Bielitzi „Zipser” posztók lerakata

Elker József
posztónagykereskedő

Budapest, VI., Anker-kör 1. sz.
Telefon: 39—71.

Kőváry és Altmann

szücs mesterek

Debrecen, Piac-utca 42.

Pannonia szálló udvar

Mindenféle szücs munkákat szak-szerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók.

Megrendeléseket pontosan eszközöl.

ÓCSKA
STEINER, Eötvös-u. 110.

Megtorló rendszabályok Ausztria ellen

Bécs, nov. 23. Itteni illetékes helyre még nem érkezett meg a nagyköveti konferencia válasza Ausztriának a soproni szavazásra vonatkozó kívánságára. A „Wiener Allgemeine Zeitung” szerint bizonyos jelek arra vallanak, hogy a **nagyhatalmak újra sürgetik a velencei jegyzőkönyv Ausztria részéről való mielőbbi ratifikációt.** A „Meues Achtuhrblatt” jelenti, hogy a **nagyhatalmak megtorló intézkedéseket helyeztek kilátásba arra az esetre, ha az osztrák parlament a velencei egyezményt a kellő időben nem ratifikálná.** Ezek a megtorló intézkedések a hitelsegélyre vonatkoznak.

Elégedetlen a nyugatmagyarországi lakosság

Páris, nov. 23. A „Temps” értesítése szerint a nyugatmagyarországi lakosság hívős fogadása kellemetlenül hatott a bécsi politikai körökre, akik meglepetéssel állapítják meg, hogy Nyugatmagyarország területének bekebelezése középszerű vívmány. A lakosság elégedetlen. A soproni népszavazás nem kecsgett reménnyel. A bécsi magyar bolsevista propaganda teljesen eredménytelen, mert a lakosságnak élénk emlékezetében él a vörös terror ideje.

Páris, nov. 23. (Havas) A nagyköveti értekezlet foglalkozott a soproni népszavazás szervezésével és különösen azokkal a feltételekkel, amelyekkel biztosíthatják a rendet.

Sopron nov. 23. Az osztrák propaganda vezetője, **Steinacker**, aki annak idején a karintiai népszavazást is szervezte, ma Sopronba érkezett és kijelentette, hogy Sopronba is megszervezi az osztrák propagandát. Emberei piros-fehér-piros karszalaggal járják be a vidéket.

A jövődö magyarságért

Az Amerikai Vöröskereszt, főként annak vezetője **Pedlow** kapitány nemes lelkére, melegen érző szívére vall, hogy a társadalom minden zugából feltörő chaotikus hangzavar között is meghallotta a csecsemősírás, mely minél erősebbé válik, annál inkább emlékeztet a magyar jövődö halálvergődését hirdető lélekharangra.

De nemcsak meghallotta, nemcsak figyelmeztetett erre bennünket, hanem jótékonyaságáról jól ismert kezét ismét felénk nyújtotta, hogy elnyomjuk egyesült erővel azt a feltörő, keserves sirást s a lélekharang kongása helyett valami felemelőbb, magasztosabb hangot halljunk: a magyar feltámadás, diadalmas jövődö harangzugasát. Mert egy nemzet jövője mindig annak legifjabb fiai szeméből csillog felénk s azoknak rózsás arcáról mosolyog reánk. S a kisdedek nevelésétől, gondozásától függ, hogy a beléjük helyezett reménység megtermi-e a az igért gyümölcsöt, vagy egy újabb család teszi fájóbbá, elviselhetetlenebbé a nagy magyar gyász. A magyar jövődö — s ezt most különös erővel hirdetjük — az igazi magyar anyák kezébe van letéve. S azért kétszeresen örülünk — mikor az Amerikai Vöröskereszt az anyák e nemes és nagy hivatásuk betöltésében segítségére jön.

Csecsemő halálozásunk a háboru előtt meghaladta a 20 százalékot s e magas számmal igen előre kerültünk Európa csecsemősírato népei sorába és sajnos ez az állapot az utóbbi időkben csak rosszabbodhatott. Ezt a nagy csecsemő halálozást igyekeznünk mi most az ő támogatásukkal leküzdeni s a későbbi gyermekkorba lehetőleg minden kicsikét bölcs és okos neveléssel egészségesen átvinni. A védelemnek természetesen ki kell terjedni a terhes anyák védelmére keresztül a születés előtti időkre is.

Az Amerikai Vöröskereszt, mint jeleztük, 50 anya és csecsemővédő otthont állít fel hazánkban és pedig 16-ot a fővárosban, 34-et vidéken. Fedezi az összes borenzési tárgyi és személyi vonatkozású kiadásokat, fenntartási költséget jövő évi június hó 30-ig, amikor is a kezdet nehézségeit túllépi, lendületbe hozott munkát az államnak, vagy annak fenntartását biztosító valamelyik hasonló célú intézetnek adja át.

Minden állomás élén szakorvosok állanak, akik a melléjük rendelt védőnők segítségével védelmük, illetve ellenőrzésük körébe vonják a terhes nők és születendő gyermekek nagy tömegét. Az orvosi és nevelési tanácsok mellett jelentős szerepet játszik a reászorultak természetben anyagi támogatása.

A munka másik lényeges része a propaganda, mely minél szélesebb rétegekbe be-

akarja vinni e kérdés fontosságát s más kultúrtevézőkkel baróltve végzi nagy nemzetmentő kulturhadjáratát. Harcolni kell egészséges szülőkért, akik testileg, szellemileg egészséges generációknak lehetnek törzsokeivé. Küzdeni kell minden baj ellen, mely a szülőkön keresztül gyilkosa lesz a kis védeceknak, főként a tuberkulózis, vérhaj, alkoholizmus ellen. Küzdeni kell az anyák jogaiért, de dörögni kell a kötelességeiket is. Munkálni kell az anyák képzését, nevelését. Hangoztatnunk kell az anyaságra való készülést s le kell törnünk az ezzel szembehelyezkedő álszemérmét.

Az anyaság szent és csudálatos dolog, a nőnek igazi tündöklő glóriája. Kiméretlenül szembe kell helyezkednünk a kényelmi és esztétikai szempontból való nem szoptatással, mert az **anyatej létkérdés a csecsemő életén.** Döntsük meg a csecsemő nevelésben, táplálásban divó minden babonát, rossz szokást. Legyünk a kultura faklyavivői a gyermeknevelés terén uralkodó tudatlanság sötét barlangjába. Tegyük a gyermeket kincsé, érzelmi világunk központjává és nem teherré!

Nemsokára megjelenik egy alegorikus kép, amit mindenütt látni fogunk: plakátokon, levelező lapokon, villamosok üvegtábláján, mozik vásznain... A kép háttérében a régi, igazi Magyarországnak térképét látjuk a nekünk anyai fájdalmat, bánatot okozó csonkaságot hirdető gyászfóttal. A térkép előtt egy anya szoptatja, tulajdon vérével táplálja piros pozsgás csecsemőjét, a jövődö szittya magyarját, aki vissza fogja követelni és hódítani azt a régi igazi országot. A kép mellett a következő felirat van: **„Magyar anyák, ti tehetitek nagyvá Magyarországot!”**

Mi pedig most azt kiáltjuk az iskola padban ülőktől fel egész az állami és társadalmi élet vezető polcain állókig mindenkihez: **Jöjjetek és segítetek az anyáknak nagyvá tenni ezt a vérző, guzsbakötözött, de élni akaró és tudó Magyarországot!**

Gróf Degenfeld József jubileumához

A papszentelés szélesebb keretei között ünnepelte a tiszántuli ref. egyházkerület érdemes főgondnokának 25 éves jubileumát. Az ünnepléshez, mint a közvélemény jelentékeny részének tolmácsai, mi is jó szívvel és méltányló nagyrabecseléssel járulunk hozzá. Őt mindenkor a legkomolyabb kötelességtudás és a legteljesebb önzetlenség vezették. Különösen áll ez egyházi tevékenységére, pedig ezt is sokan használják fel anyagi, társadalmi, de főleg politikai érvényesülésre. Degenfeld megfordítva: helyzetének másnemű előnyeit használta fel egyházának erősítésére. Oly érdemek ezek, amelyek előtt azok is méltán emelik meg kalapjukat, akik politikai téren nem haladtak vele egy uton.

Mint egyházkormányzó, különösen a ref. egyház és intézményeinek anyagi megerősítése volt a főgondja. Takarékosággal és leleményességgel mindent elkövetett, hogy a ref. egyház szegényesen dotált intézményeit felvirágoztassa. Epen azért szinte tragikusnak nevezhető pályáján az a fordulat, amely az utóbbi években a debreceni kollégium anyagi helyzetében bekövetkezett. A gyűjtések idején azoknak eredményét nem akartuk befolyásolni azzal, hogy városunk és a magyar ref. egyház ome féltett kincsének zilált, sőt egyenesen katasztrófálisnak mondható anyagi helyzetét a nyilvánosság előtt pertraktáljuk. Most azonban, midőn az egyik egyházmegye féltő gondossága az egyházkerületi közgyűlés előtt is nyílt valómást kért a kollégium anyagi helyzetéről: a közélet hasznára fordítandó tanulság gyanánt le kell szögeznünk, hogy még a legerősebb akartu emberek helyes szándékát is mennyire meghiúsítja, ha azt másoldalról jövő kormányzati avatatlanság, vagy öncélú törekvések keresztetik.

Gróf Degenfeld a debreceni kollégiumot anyagi erejében századok viharához megedzve kívánta a jövő nemzedék számára átadni és ime, ennek az ellenkezője fog megtörténni: a beállott romlás már neki sem lesz ereje föltartóztatni. Ez az ő érdemes törekvéseinek komoly tragikuma. És ő neki mindebben csak annyi része van, hogy nem volt ereje ahhoz, hogy felismerje és visszautasítsa a végzetes beavatkozást, olyanok részéről, kik az ő és a ref. egyház bizalmára érdemtelenségek bizonnyultak.

IV. Károly ellátási költségei

Prága, nov. 23. A „Venkov” úgy véli, hogy igen természetes volna, ha IV. Károly ellátásának költségei azokra az államokra hárulnának, amelyek Károlyt jogszerint való királyoknak ismerték el. De bárki is viselje a költségeket, kérielhetetlen szigorral kell követelni, hogy ezek a költségek megfelelők legyenek.

Senki sem tagadhatja, hogy egy nagy család fejét, aki egy szigeten van internálva, ahol családja javára nem dolgozhatnak, ha vagyona nincs, más költségén kell eiltartani. Gondoskodni kell majd arról is, hogy gyermekeit tisztességes nevelésben részesítse, de joggal követelhetjük, hogy **Funchal számüzetében levő embernek, nem pedig trónprecdensnek legyen székhelye, akinek fényes és intrikáló udvara van.** A volt királyi pár vagyonának tárgyilagos állását szintén meg kell állapítani.

Berlin, nov. 23. Funchalból jelentik, hogy a volt királyi pár állandó őrzésére oda sok hivatalnok érkezett. A hivatalnokokat egyelőre a nagyköveti tanács küldte ki, a népszövetség pedig rövidesen végérvényesen szabályozni fogja az ügyet.

MEGNYILT
AZ
APOLLO
Divatárúház

a Vármegyeházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.

Dus választék férfi és női ruhaszövedékben, kötött kabát és garnitúrák, férfi és női fehérművek a legszébb kivitelben, flanellek, vasznak és zefi-
rek nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók.

Olcso Olcsóbb Legolcsóbb

a Hajdusági FÉRFI és FIU Piac-u. 67.

ruháüzlet áru

FÉRFI öltönyök már 6100 koronától
FIU öltönyök már 1300 koronától.
Rövid FÉRFI téli kabátok 1950 koronától.
GYERMEK téli kabátok 800 koronától.
Fekete és barna bőrkabátok 600 koronától
Előzékeny kiszolgálás. Olcsó szabott árak.

Hősök emléknapja

Vasárnap, november 27-én a volt közös 39. gyalogezred egykori tisztjei és legénysége ünnepet rendeznek Debrecen, a Hajduság és Biharország hős fiainak emlékére, akik a világháború alatt életüket áldozták a hazáért. A hősök mindnyájunk hősei voltak, emléküket ápolása nem egyesek kötelessége, hanem a nemzet egyeteméé. De nem ok nélkül történik, hogy Debrecenben az egykori 39-esektől indult ki a mozgalom.

Nem véletlen, mert ennek az ezrednek a tisztjei már békeidőben is tanubizonyságot tettek magyarságukról, sokszor szenvedések árán is, a háborúban pedig ez az ezred a dicsőséges küzdelmek hosszú sorával avatta Debrecen, a Hajduságot és Biharországot hősök szülőföldjévé. De mikor a 39-esek emlékünnepet rendeznek a hősöknek, akkor az ünneplő emlékezés két vármegyére és egy nagy város minden elesett hősnéjére szól, hiszen ahol ők most az örökéletet élik, ott egyformán arany minden hősnek a parolija.

A vasárnapi emlékünnepe rendező-bizottsága elkészült nehéz munkájával. A program kész. Vasárnap reggel fél 9 órakor ünnepi mise lesz a Szent Anna-utcai katolikus templomban, szentbeszédet mond *Boross* ezredes-lelkész; fél 10 órakor ünnepi istentisztelet a ref. nagytemplomban, ünnepi beszédet itt *Baltazár* Dezső dr. püspök mond; fél 11 órakor ünnepi gyásztisztelet a Deák Ferenc utcai zsidó templomban, ahol ünnepi beszédet mond *Kis* Arnold dr. budai főrabbi. Fél 12 órakor diszülés a vármegyeház dísztermében. Itt *Wolff* János ny. tábornok mond megnyitó beszédet, azután előadást tartanak a 39. ezred történetéről *Klein* László ezredes, az utolsó ezredparancsnok felszólalása után megbeszéljük a további szervezkedést is. Fél 2 órakor ebéd a Bikában, délután 4 órakor a Hősök temetőjében koszoruhelyezés, este bajtársi vacsora az Angol-Királynőben.

Az emlékünnepre meghívta a rendező bizottság a három törvényhatóság összes vezető tisztviselőit, hatóságait, egyesületeit és intézményeit. A volt 39-ik gy. ezred összes egykori bajtársaihoz, tisztjeihez és legénységéhez egyaránt ezuton fordulnak, hogy a kegyeletos ünnepre seregessenek össze teljes számban és mutassák meg, hogy amint egymás mellett kitartottak mindhalálig, úgy egyek ma is mindazok, akik életben maradtak, az elesett bajtársak dicső emlékének megőrzésében.

Kéri a rendező bizottság, hogy a bajtársak részt venni akaró bajtársak ezt a körülményt lehetőleg szombaton délig közöljék *Haman* Miklós századossal (Debrecen, költőparancsnokság). A rendező bizottság kérvényezte az ünnepélyen résztvevő tartalékos tisztjei részére az egyenruha viselésének megengedését. Hangsúlyozza azonban, hogy senkit ne tartson vissza az a körülmény, hogy egyenruhájára, vagy ünnepi polgári ruhájára nincs, mert a kegyeletet nem a ruha mutatja meg, hanem a szívek őrzik és mert a cél az, hogy az egykori bajtársak lehetőleg teljes számban jöjjenek össze.

Debrecen város, Hajdúvármegye és Biharország városainak és községeinek közönségét is ezuton hívja fel a rendezőbizottság, hogy a vasárnapi emlékünnepre jöjjenek össze Debrecenben mindazok, akik apát, testvért, fiút, rokont gyászolnak az elesett hősökben. Legyen szemtanúi, hogyha mindeki előtt szent is az elesett harcosok emléke, a legszentebb az egykori bajtársak előtt.

Igy lesz a vasárnapi emlékünnepe méltó az örök dicsőség fényében sugárzó hősök emlékére.

Folytonégő kályhák
tűzhelylemezek és alkatrészek megérkeztek
Sesztina Lajos céghez.

Állami lakáshivatal Debrecenben

A város nem vállalja az állami tisztviselők fizetését

A népjóléti miniszter leiratot intézett Debrecen város polgármesteréhez, az állami lakáshivatal felállítására tárgyában.

A leirat szerint a miniszter arról értesítette a polgármesterhelyettesét, hogy a lakáshivatal nyomban kezdje meg működését. A lakáshivatal elnökül a polgármesterhelyettesét nevezte ki, míg ugyanekkor arról értesítette, hogy három jogvégeztet előadó kinevezésére tegyen előterjesztést. A leirat végezetéül megjegyezte a miniszter, hogy ezen kinevezett három állami lakáshivatali tisztviselő fizetéséről a városnak kell gondoskodnia nemkülömbben a lakáshivatal helyiségeiről is.

A városi tanács tegnap délelőtti rendkívüli zárt ülésén hír szerint behatóan foglalkozott a népjóléti miniszter leiratával. Ertesülésünk szerint a városi tanács a miniszteri leirat azon pontjával szemben, amely szerint az állami lakáshivatalhoz kinevezett három állami tisztviselő fizetését a városnak kellene folyósítani állást fog foglalni.

A tanács sok tagja különösnek találta, hogy a népjóléti miniszter újabb terhet akar a városra róni a szóban forgó tisztviselők városi fizetésével akkor, amikor a város tisztviselőinek csak a létminimumhoz épen csak a legszükségesebbet nyújthatja és aránylag gyengén dotálja saját aktív tisztviselőit is.

Kiewben polgári uralom van

Bécs, nov. 23. Az itteni ukrán követség-hez érkezett jelentések szerint bizonyos, hogy az ukrániai fellázadt parasztság eleje e hó 12-én bevonult Kiewbe, de a várost 36 óra múlva ismét kénytelen volt elhagyni. A bolsevista hatóságok és csapatok nincsenek már Kiewben. A város közigazgatását polgári bizottság eszközöli.

A tiszántúli református egyházkerület közgyűlése

Tegnap délelőtt zajlott le a tiszántúli református egyházkerület őszi közgyűlésének második napja. Némileg megcsappant érdeklődés mellett nyitották meg a folytatolagos közgyűlést, amelynek tárgysorozatán 196 ügy szerepelt.

Nagyobb érdeklődést váltott ki az Országos Földbirtokrendező bizottság átirata, mely szerint az egyházak azon belhivatalnokai, akiknek nincsen földjük, igényelhetnek földet. A közgyűlés ezt tudomásul vette s elhatározta, hogy minden egyháznak tudomásulvétel végett megküldi.

Egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul és hagyta jóvá a közgyűlés a debreceni egyházmege jelentését az egyháztársadalmi szervezetre vonatkozó szabályrendeletéről. *Baltazár* Dezső püspök indítványára a közgyűlés utasította a debreceni egyházmege, hogy az egyháztársadalmi szervezet vegye fel régi nevét, a Kálvinista Templomegyesület elnevezést. Az egyháztársadalmi szervezetet ugyanis a templomegyesület helyett alakították, mert annak alapszabályait a belügyminiszter nem hagyta jóvá.

Érdekes átiratot kapott a közgyűlés Románia vezérletanácsától. A vezérletanács kéri a közgyűléstől, hogy a református templomokban minden déli 12 órakor háromszor huzzák meg a harangot, a híveket pedig kötelezzék arra, hogy ugyanakkor utcán, hivatalban, vagy ahol vannak, mondják el a Nemzeti Hísekegyet.

A közgyűlés az érdekes átirat felett érdemben nem határozott, hanem azt felterjeszti a konventhez.

Több apróbb ügy letárgyalása után a gyűlést a délutáni órákban berekesztették.

Az ÉME magyar estélye

Zsufolásig megtelt az Uránia nagy terme tegnap este diszes és válogatott közönséggel. Az Ébredő Magyarok Egyesülete debreceni csoportjának VI. kerületi alcsoportja jótékony célú magyar estélyt rendezett a legteljesebb erkölcsi és anyagi siker mellett.

Ujra feltűnt, úgy a szereplőkön, mint a közönség körében a már-már száműzött, de szemnek, léleknek oly kedves magyar ruha, feszült a lányokon a pruszlik, csillogott a párta.

A műsor igen szerencsésen volt összeválogatva. Végvári versét *Csetneky* Zoltán adta elő nem csekély szavalóképességgel, majd utána *Ahcz* Aliz énekelt magyar dalokat, tiszta, csengő hangján őszinte nagy siker mellett. Gaál Rhapsodiáját *Lehmann* Ilona interpretálta művészi biztonsággal.

Sok-sok tapsot aratott a kis *Schaff* Piroska, aki magyar szólót táncolt oly tüzesen, oly érzéssel, hogy ráadást is kellett adnia. Hazafias és irredenta dalokat adott elő a debreceni közönség régi ismerőse, *Osváth* Gyula, aki a tőle megszokott művészettel adta elő számait, míg *Szivilik* Ferenc kupléival tartotta állandó derűtségben a közönséget. *Arvay* Emma balletet ejtett annyi keccsel és oly ritmus érzékkel, hogy a közönség alig akarta leengedni a szinpadról.

Kovácsy Irén hazafias verset adott elő forrott szavaló művészettel. A műsor legkiemelkedőbb száma *Ferenczy* Irma operaezenésnő volt, aki Faustból az Ékszeráriát, majd *Tarnay* Alajos Haidját énekelte el gyönyörű, iskolázott hangján. A közönség minden számát nagy tetszéssel és elismeréssel honorálta, úgy, hogy ráadást is kellett adnia.

A műsor utolsó száma székely koszorus tánc volt, amit 4 pár lejtett kifogástalan ösztanulással.

Szellemesen konferált *Vágó* János orvostanhallgató. Műsor után táncra perdült az ifjúság és sokáig a legjobb hangulatban maradt együtt.

Angol-francia konfliktus a törökkérdés miatt

London, nov. 23. (Havas.) Az angol kormány tegnap délután tárgyalta a francia kemalista egyezményt. — Megbízható forrásból eredő értesülés szerint az angol kormány az angolai egyezmény tárgyában jegyzéket fog intézni Franciországhoz.

London, nov. 23. (Havas.) Hír szerint az angol minisztertanács tegnap délutáni ülésén elhatározta, hogy jegyzéket küld a francia kormányhoz. A minisztertanács már megállapította ennek a jegyzéknek tartalmát. Hangsúlyozza, hogy Anglia ilyen körülmények között kénytelen lesz maga megvédeni érdekeit a közel Keleten.

A jegyzéket nem az angol külügyminiszterium intézi a francia külügyminiszteriumhoz, hanem az angol kormány a francia kormányhoz.

Washington, nov. 23. A távol Kelet bizottsága határozatot fogadott el, amelyben proklamálja Kína szuverénitását, függetlenségét és területi integritását. A határozat kimeli, hogy Kína fejlődése az egész világnak érdeke és kijelenti, hogy a távol Keleten kereskedelmi tekintetben minden nagyhatalom egyenrangú fél.

Helyreállított a forgalom Csehországgal

Prága, nov. 23. November 18-iki érvényességgel szabaddá tették valamennyi áruak Magyarországra való szállítását abban a terjedelemben és ugyanazon feltételek mellett, mint a mozgósítás előtt. A Prágából Budapestig és Belgrádig közlekedő közvetlen személyvonatot, valamint a többi magyarországi személyvonatot ugyanabban a terjedelemben, mint a mozgósítás előtt, ismét forgalomba helyezték.

— **Számonkérés.** Debrecen város számonkérő széke december 15-én fogja végig vizsgálni a város összes ügyosztályait.